

ปาริฉัตร นักรศ 2554: การอนุรักษ์ป่าชายเลน โดยกลุ่มผู้อนุบาลลูกพันธุ์หอยนางรม
ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและ
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์วิพัทธ์ จินตนา, Ph.D. 73 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานะเศรษฐกิจสังคมของกลุ่มผู้อนุบาลลูกพันธุ์
หอยนางรม ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอกะเลง จังหวัดระยอง รวมถึงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน โดยประยุกต์วิธีการประเมินชุมชนแบบเร่งด่วน การสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้าง และการประชุมกลุ่มย่อยในการเก็บข้อมูล และใช้สถิติอย่างง่ายในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้อนุบาลลูกพันธุ์หอยนางรมฯ มีสมาชิกจำนวน 18 คน เป็นเพศชาย
และเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี ร้อยละ 44 ของสมาชิกกลุ่มประกอบอาชีพอนุบาลลูกพันธุ์
หอยนางรมเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 39 ไม่มีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่า
ชายเลนประแสร์-พังราด ของสมาชิกกลุ่มเป็นการใช้ประโยชน์ด้านการประมง โดยนำสายดุ่มปูนไป
แขวนไว้ในลำคลองใกล้แนวป่าชายเลนซึ่งเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน เพื่อล่อเชื้อหอยหรือลูกพันธุ์
หอยนางรมให้มาเกาะ ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 เดือนก็สามารถเก็บลูกพันธุ์หอยนางรมที่เกาะลูกดุ่มปูน
ไปจำหน่ายได้ ในการประกอบอาชีพดังกล่าว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนและสามารถสร้างรายได้
ค่อนข้างดี เพื่ออนุรักษ์ป่าชายเลน กลุ่มผู้อนุบาลลูกพันธุ์หอยนางรมได้กำหนดกฎระเบียบอย่างไม่เป็น
ทางการเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ป่าชายเลน มาตรการอื่นๆ เช่น การปลูกป่าชายเลนและการรณรงค์สร้าง
จิตสำนึกอนุรักษ์ป่าชายเลนมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ สำหรับปัญหาในการอนุรักษ์ป่าชายเลนเกิดจาก
ความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับเรื่องพื้นที่ทำกิน ปัญหาบุคคลภายนอกลักลอบตัดไม้ ปัญหาน้ำเสียจาก
ฟาร์มกุ้งและโรงงานอุตสาหกรรม และปัญหาด้านงบประมาณสนับสนุนที่ไม่เพียงพอ ซึ่งแนวทางในการ
จัดการกับปัญหาเหล่านี้ กลุ่มผู้อนุบาลลูกพันธุ์หอยนางรม เสนอว่าควรมีการพูดคุยกันระหว่างกลุ่มต่างๆ
เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ให้การศึกษาแก่คนในชุมชนและบุคคลภายนอกที่ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ให้
ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของป่าชายเลน นอกจากนั้น ควรสร้างความตระหนกอย่างต่อเนื่อง
ให้แก่เยาวชนเพื่อเห็นถึงความจำเป็นต้องมีมาตรการในการอนุรักษ์ป่าชายเลนด้วย